

Sør-Trøndelag fylkeskommune

Enhet for regional utvikling

www.stfk.no

Det kongelige nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler: Gleny Foslie
Tlf. 73 86 64 51

E-post: gleny.foslie@stfk.no
Postmottak: postmottak@stfk.no

Deres ref.:
Vår ref.: 201009297-3
Oppgis ved alle henvendelser
Vår dato: 16.11.2010

SIVA Høringsuttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune - Evaluering av Selskapet for Industrivekst SF

Fylkesutvalget skal i sitt møte 16.11.2010 behandle høring av evaluering av SIVA. Følgende innstilling er lagt fram for vedtak:

FYLKESRÅDMANNENS INNSTILLING

- Fylkesutvalget slutter seg til evalueringens konklusjon som viser at SIVA oppnår sine mål.
- Status i innovasjonsinfrastrukturen er mange små miljøer hvor enkelte sliter med økonomien. Fylkesutvalget støtter utredningens anbefaling om at det framover bør være et mål å konsolidere og utvikle stillingen til de selskaper som er opprettet framfor å etablere nye. Et avgjørende element i dette er å utvikle et finansieringsopplegg som sikrer et bærekraftig og forutsigbart økonomisk fundament for selskapene.
- Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag ser på SIVA som en sentral aktør i det regionale partnerskapet i Trøndelag, spesielt i arbeidet med å utvikle en funksjonell innovasjonsinfrastruktur. SIVA fyller etter fylkesutvalgets mening ikke rollen i det regionale partnerskap på en tilfredsstillende måte i dag. For å kunne fylle rollen i det regionale partnerskap må enten SIVA styrkes eller arbeidet må legges om på en slik måte at SIVA kan delta på en tilfredsstillende måte

Ved evt endringer gjennom politisk behandling vil denne bli ettersendt.

Med hilsen

Gleny Foslie
Fagsjef

Vedlegg: Saksutredning

Kopi:

Saksutredning: Høring - Evaluering av SIVA (Selskapet for industrivekst SF)

FYLKESRÅDMANNENS INNSTILLING

- Fylkesutvalget slutter seg til evalueringens konklusjon som viser at SIVA oppnår sine mål.
- Status i innovasjonsinfrastrukturen er mange små miljøer hvor enkelte sliter med økonomien. Fylkesutvalget støtter utredningens anbefaling om at det framover bør være et mål å konsolidere og utvikle stillingen til de selskaper som er opprettet framfor å etablere nye. Et avgjørende element i dette er å utvikle et finansieringsopplegg som sikrer et bærekraftig og forutsigbart økonomisk fundament for selskapene.
- Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag ser på SIVA som en sentral aktør i det regionale partnerskapet i Trøndelag, spesielt i arbeidet med å utvikle en funksjonell innovasjonsinfrastruktur. SIVA fyller etter fylkesutvalgets mening ikke rollen i det regionale partnerskap på en tilfredsstillende måte i dag. For å kunne fylle rollen i det regionale partnerskap må enten SIVA styrkes eller arbeidet må legges om på en slik måte at SIVA kan delta på en tilfredsstillende måte

VEDLEGG OG ANDRE SAKSDOKUMENTER

Evalueringsrapporten i sin helhet:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/nhd/dok/horinger.html?id=2030>.

GJELDENE FORUTSETNINGER

Utdrag fra vedtak i FU sak 2010/256 Nytt næringshageprogram:

”

- En satsing på større og mer robuste utviklingsmiljø støttes
- Det vil være avgjørende for programmets gjennomføring at det legges vekt på langsiktighet og forutsigbare finansieringsordninger.
- Viktig at det utarbeides partnerskapsavtale mellom SIVA og fylkeskommunen som regulerer roller og ansvar i forhold til programgjennomføringen. En god samhandling mellom de to aktørene vil være avgjørende for resultatoppnåelsen.
- En er imidlertid i tvil om fylkeskommunalt eierskap i den enkelte næringshage er hensiktsmessig. Det bes derfor om en grundig vurdering av behovet for dette og at det alternativt vurderes om en ordning med for eksempel fylkeskommunal observatør i styret kan dekke dette behovet. Tilsvarende bør også rollen til SIVA vurderes. Begge organisasjonene er foreslått som eiere på den ene siden og som støttegivere på den andre, noe som kan være uheldig.”

BAKGRUNN

Nærings- og handelsdepartementet ber om kommentarer til de anbefalinger og konklusjoner som fremkommer i evalueringen. Spesielt ber departementet om innspill knyttet hvorvidt tilsammensetning og prioriteringer mellom SIVAs virksomhetsområder – og aktiviteter og programmer innenfor disse områdene – er tilstrekkelig god sett i forhold til best mulig måloppnåelse for selskapet.

Departementet ønsker videre innspill og kommentarer knyttet til hvordan samarbeidet og grenseflatene mellom SIVA og de andre offentlige virkemiddelaktørene oppfattes, herunder om det er en konstruktiv og god arbeids- og rollefordeling mellom disse sett i forhold til næringslivets behov i de enkelte regioner. Videre ønsker departementet innspill knyttet til hvordan SIVAs grenseflater mot private aktører oppfattes, og, ut i fra evalueringen, synspunkter på behovet for offentlig medvirkning på SIVAs virksomhetsområder.

Til slutt ønsker departementet innspill til, gitt resultatene i evalueringen og fremtidige utviklingstrekk, hvordan selskapet bør innrettes i fremtiden. Departementet tar også imot innspill og kommentarer fra høringsinstansene på fritt grunnlag, relatert til evalueringsrapporten.

FAKTISKE OPPLYSNINGER

SIVA er en del av virkemiddelapparatet innenfor nærings- og distriktspolitikken. SIVA har to hovedoppgaver: eiendom og innovasjon.

SIVAs formålsparagraf lyder:

SIVA skal bidra til innovasjon og næringsutvikling gjennom eiendomsvirksomhet og utvikling av sterke regionale innovasjons- og eiendomsmiljøer i alle deler av landet. SIVA har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene”

I denne saken vil fylkesrådmannen legge størst vekt på SIVAs innovasjonsaktiviteter. Det er på dette området Sør-Trøndelag fylkeskommune er i kontakt med SIVA og det er på dette området SIVA er en sentral regional samarbeidsaktør for fylkeskommunen. Andre virksomhetsområder områder blir derfor bare kort omtalt ut fra evalueringsrapporten.

Evalueringen er gjennomført av Oxford Research på oppdrag fra NHD.

Hovedpoenget med evalueringen har vært å vurdere om SIVA når sine mål på en god og effektiv måte.

Evaluatør mener at hovedinntrykket er at SIVA gjør jobben sin på en god måte.

SEH (SIVA Eiendom holding) er både eiendomsforvalter og virkemiddelaktør Selskapet skal drive kommersielt og lønnsomt. Dette kan være en vanskelig balansegang, men evaluatør konkluderer med at det synes som om de har fått det godt til. Selskapet oppleves som en attraktiv samarbeidspartner.

SIVA har stor betydning for å realisere infrastruktur knyttet til innovasjonsselskapene rundt i landet. SIVA bidrar med kompetanse og kapital. Evaluators fastslår at addisjonaliteten på dette området er større enn på eiendomssiden. SIVAs tilbud om kunnskapsspredning mellom selskapene er også av stor verdi. Dette skjer gjennom ulike nettverksaktiviteter mellom SIVA og næringshagene. Evalueringen peker på at det er behov for å se nærmere på finansieringen av innovasjonsselskapene. Herunder at det er behov for en mer stabil finansiering. SIVA bør ta en rolle i å utvikle modeller som kan gjøre selskapene mer økonomisk bærekraftige. Dette gjelder først og fremst næringshagene (dette er et poeng i forslag til nytt næringshage-program). Evaluators mener at antallet næringshager er høyt, og at SIVA derfor bør konsolidere sin aktivitet på området og konsentrere seg om å utvikle selskapene til å bli sterkere bidragsytere til nyskaping og innovasjon. Programmene må gjøres mer permanente. En mulighet er å få en mer avtalt rolle i forhold til kommunal førstelinjetjeneste. Andre finansieringsformer, som å selge konsulenttjenester og andre prosjekter i markedet vil kunne ta fokus vekk fra hovedvirksomheten som er å drive innovasjonsselskapet.

Antall innovasjonsselskaper har økt meget sterkt det siste ti-året og evaluators mener det neppe er behov for nye selskaper. Aktiviteten på dette området bør konsolideres og konsentreres om å utvikle aktørene til å bli sterkere bidragsytere til nyskaping og innovasjon.

Når det gjelder samarbeid med andre aktører peker evaluators på at rollene mellom de statelige aktørene (Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA) er veldefinert. Det pekes på at SIVA rår over vesentlig mindre ressurser enn de andre aktørene. *Evaluators vurdering er at SIVA enten må tilføres mer ressurser eller at visjon og mål må tilpasses tilgjengelige ressurser. Organisasjons størrelse gjør at det er en utfordring for SIVA å være til stede i de regionale partnerskapene. Evaluators tror at det er viktig at SIVA deltar i vesentlig større grad enn i dag slik at nye initiativ synkroniseres med det regionale behovet og at regionale aktører støtter initiativet fra starten.*

Når det gjelder framtida mener Oxford Research at det vil være behov for SIVA. De mener at det vil være behov for offentlig finansiering på dette området og at det er behov for en avklaring av hvordan finansiering av SIVAs innovasjonsaktiviteter skal organiseres.

De peker også på at SIVA møter sterke forventninger både ute blant brukerne, i regionene og som sentral virkemiddelaktør. Evaluators mener at SIVA for å møte disse forventningene enten bør tilføres mer kapasitet eller at forventningen bør dempes.

HELHETLIG DRØFTING

Departementet ber spesielt om innspill på følgende tema:

- Kommentarer til anbefalinger og konklusjoner
- Fylkeskommunens oppfatning om samarbeidet med andre virkemiddelaktører, herunder om det er en konstruktiv og god arbeids- og rollefordeling i forhold til næringslivets behov.
- Synspunkter på behov for offentlig medfinansiering på SIVAs virksomhetsområder.
- Innspill til hvordan selskapet bør innrettes.

Fylkesrådmannen har i sin høring tatt utgangspunkt i egne erfaringer fra tiltak og prosjekter der det er samarbeid med SIVA. Dette er først og fremst i forbindelse med finansiering og utvikling

av innovasjonsinfrastrukturen, dvs næringshager og inkubatorer, i tillegg samarbeidet i Innovasjonsteam Trøndelag.

Sør-Trøndelag fylkeskommune har sammen med Nord-Trøndelag fylkeskommune en partnerskapsavtale med SIVA som omhandler disse samarbeidsområdene.

Kommentarer til anbefalinger og konklusjoner

SIVA har sitt hovedfokus på næringseiendommer og innovasjon, og deres rolle og begrunnelse har sin basis i at det er markedssvikt på disse områdene. Dette gjelder ikke minst i distriktene. Fylkesrådmannen støtter utredningen i at det er behov for å opprettholde/øke ressursbruken på disse områdene framover.

De siste årene har SIVA spilt en aktiv og avgjørende rolle i etableringen og utviklingen av en innovasjonsinfrastruktur bestående av ulike typer innovasjonsselskaper. Dette har resultert i at vi har fått mange, og til dels små miljøer der enkelte sliter med økonomien. I Sør-Trøndelag har vi også en del næringshager som ikke er med i næringshageprogrammet og derfor heller ikke er med i SIVA-nettverket. Fylkesrådmannen er enig i utredningens anbefaling om at det bør være et mål å konsolidere stillingen til de selskaper som er opprettet framfor å etablere nye. Et avgjørende element i dette er å utvikle et finansieringsopplegg som sikrer et bærekraftig og forutsigbart økonomisk fundament for selskapene, samt forutsigbare og stabile mål- og redsultatkrav.

Samarbeidet med andre virkemiddelaktører.

Som en nasjonal utviklingsaktør har SIVA relativt små ressurser. Det er likevel viktig at SIVA kan legge tilstrekkelige ressurser inn i samarbeidet med fylkeskommunene og de regionale partnerskapene i fylkene. Dette for å sikre at utviklingsaktivitetene både på eiendoms- og innovasjonssiden er tilpasset regionale behov og at SIVA kan spille på lag med regionale utviklingsaktører. For å sikre et bæredyktig økonomisk grunnlag for innovasjonsselskapene er et mer forpliktende samarbeid mellom SIVA og fylkeskommunen om finansiering og oppfølging av selskapene viktig.

I Trøndelag er det etablert et Innovasjonsteam som består av virkemiddelaktørene og fylkeskommunene, samt Trondheim kommune. Hovedmålet til teamet er å forsterke arbeidet med innovasjon i Trøndelag og bidra til effektiv virkemiddelbruk. Aktørene oppfatter teamet som en nyttig arena. SIVA oppfattes som en viktig aktør i dette samarbeidet og en konstruktiv bidragsyter når de er tilstede i møtene, men det hadde vært ønskelig om tilstedeværelsen på denne arenaen ble høyere prioritert. .

Fylkesrådmannen etterlyser videre at SIVA tar en tydeligere og mer aktiv rolle for å sikre dialog og samhandling med fylkeskommunen i forbindelse med finansiering og oppfølging av næringshagene. Dette gjelder bla i forkant av behandling av søknader til Næringshageprogrammet. Behovet for en mer inkluderende og samhandlende arbeidsform på dette området er tatt opp med SIVA ved gjentatte anledninger

Behov for offentlig medfinansiering på SIVAs virksomhetsområder

Det er hensiktsmessig med samfinansiering av innovasjonsinfrastrukturen mellom SIVA og fylkeskommunen. Som beskrevet over er Fylkesrådmannen ikke tilfreds med dagens rutiner

vedrørende finansiering av programmene der SIVA er operatør og fylkeskommunen medfinansør. Det er viktig at fylkeskommunen blir involvert og ansvarliggjort også på regionalt og politisk nivå fordi programmene er viktige verktøy for en god utvikling av fylket. De foreløpige beskrivelsene av det nye næringshageprogrammet tegner en tydeligere rolle for fylkeskommunen, noe som kan være et svar på fylkesrådmannens etterlysning av en bedre rolleavklaring og dialog.

Manglende kapasitet

En annen hovedutfordring er SIVA's begrensede kapasitet til å delta i det regionale samarbeidet. Dette er en naturlig konsekvens av at organisasjonen sitter som eier av ca 55 næringshager i hele landet, og at SIVA som en del av dette eierskapet sitter i styrene for hagene. Kapasiteten (SIVA har 40 medarbeidere, og mange av disse på andre virksomhetsområder) til å delta aktivt på ulike regionale arenaer blir derfor begrenset. Fylkesrådmannen i Sør-Trøndelag har på denne bakgrunn, i forbindelse med sak vedr nytt næringshageprogram, stilt spørsmålsteget ved hensiktsmessigheten ved SIVAs styredeltakelse i næringshagene.

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

- Fylkesutvalget slutter seg til evalueringens konklusjon som viser at SIVA oppnår sine mål.
- Status i innovasjonsinfrastrukturen er mange små miljøer hvor enkelte sliter med økonomien. Fylkesutvalget støtter utredningens anbefaling om at det framover bør være et mål å konsolidere og utvikle stillingen til de selskaper som er opprettet framfor å etablere nye. Et avgjørende element i dette er å utvikle et finansieringsopplegg som sikrer et bærekraftig og forutsigbart økonomisk fundament for selskapene.
- Fylkesutvalget i Sør-Trøndelag ser på SIVA som en sentral aktør i det regionale partnerskapet i Trøndelag, spesielt i arbeidet med å utvikle en funksjonell innovasjonsinfrastruktur. SIVA fyller etter fylkesutvalgets mening ikke rollen i det regionale partnerskap på en tilfredsstillende måte i dag. For å kunne fylle rollen i det regionale partnerskap må enten SIVA styrkes eller arbeidet må legges om på en slik måte at SIVA kan delta på en tilfredsstillende måte